

Въ единъ ръкописъ, подробно описанъ отъ покойний Даничичъ, който, ако не се лъжемъ, е билъ учителъ на г-на Новаковича, срѣщаме такъвъ записъ¹⁾:

Сѣа книга избранны различними слови, чрътахъ ю оу Бѹдимскои вароши дѣакъ Вѣлко Поповичъ, штъчствомъ же штъ Българскіе земли штъ мѣста Кратова, при дръжавѣ светааго римскаго цесара Аѣкшполда а подѣ властію сръбскословенскаго светѣкишаго патриарха нашего хажи Арсенія Чръноевича, въ лето 1704.

Че Кратово, откъдѣто е билъ родомъ Дякъ Велко, се намѣрва въ Скопский санджакъ, това не е потрѣбно, чини ми се, да казваме г. Новаковичу. Нѣма съмнѣние, че Дякъ Велко се е прѣселилъ въ Австрия на 1690 год. заедно съ сръбский патриархъ Арсеній Чръноевичъ, съ когото се иселиха и много други християне изъ подвластнитѣ тогава на сръбското патриаршество български епархии: Скопска, Костендилска и Самоковска. Горѣприведений записъ, въ който Кратовчанинътъ Вѣлко Поповичъ изрично казва, че негово отечество е *българската земя*, ни показва, че жителѣтѣ на реченитѣ епархии, слѣдователно и на Скопский санджакъ, сѣ наричали себе си българе и тогава, когато сѣ били вѣрни духовни чѣда на сръбската патриаршия. Това, обаче, не е и чудно. Ние имаме свидѣтелства, които показватъ, че и самитѣ сръбски патриарси сѣ наричали тие свои епархии *български земи*. Сѣщій патриархъ Арсеній Чръноевичъ, за когото се споменува по-горѣ, въ единъ своерѣченъ записъ казва: изволи се мнѣ смѣреном архієпископу Пекском и проч. проходити иже по благодати пресветаго и животворящаго дѹха данними области всех сръбских по морских и българских земль, и прійдохъ зде въ монастырь Осоговъ²⁾.

Както виждатъ читателѣтѣ, думитѣ *българских земль* тукъ стоятъ не въ титлата на сръбский патриархъ за да може да се каже, че тѣ сѣ споменати токо тѣй, както казватъ по насъ, на вѣтъръ. Тие *български земли* патриархъ Арсеній изрично нарича подвластни нему области, по които онъ е и пѣтувалъ, когато е дохождалъ въ Осоговский мѣнастирь. Трѣбва да кажемъ, че горѣприведенитѣ редове сръбский патриархъ е писалъ на 1686 год. и ги е писалъ въ

¹⁾ Глед. въ Сборника на Югославенската Академия: Starine I, 4.

²⁾ Глед. въ книгата на И. С. Ястребова: „Податци за историю српске цркве“. Београд 1879, стр. 83. — Г-нъ Ястребовъ, който е открилъ тоя записъ, сега, види се, е забравилъ за него, илц, може би, не е разбралъ неговото значение.